

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247612

แนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน
ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

อลงกรณ์ รัตนชาติ

ปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2554

b00 252129

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247612

**แนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน
ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด**

อลงกรณ์ รัตนมาลี

**ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาคตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้**

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ชื่อเรื่อง

แนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน
ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

โดย

อลงกรณ์ รัตนมาลี

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา โพธิสุวรรณ)

วันที่ 19 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 19 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิรติการกุล)

วันที่ 19 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรยาสุภาพ)

วันที่ 19 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 54

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 21 เดือน ๓.๓ พ.ศ. 2554

ชื่อเรื่อง	แนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด
ชื่อผู้เขียน	นายอลงกรณ์ รัตนมาลี
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ

บทคัดย่อ

247612

การศึกษาเรื่องแนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ และพฤติกรรม การออมเงินของสมาชิก แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ และพยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ 5 ปีในอนาคต เก็บรวบรวมทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิได้จากการ สอบถามสมาชิกสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 100 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิก และทำการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลในเชิงปริมาณที่ได้จากงบการเงิน และ รายงานกิจการประจำปี โดยใช้เครื่องมือทางการเงินมาวิเคราะห์แนวโน้มของเงินทุนภายในของ สหกรณ์ และศึกษาอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ 5 ปีในอนาคต ได้แก่ อัตรา ร้อยละของแนวโน้มโดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ และอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน ผลการศึกษาพบว่า

สภาพเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย ครอบครัพละ 42,047.56 บาท/เดือน มีรายจ่ายเฉลี่ยครอบครัพละ 34,094.12 บาท/เดือน สะสมหุ้น รายเดือนเฉลี่ย 1,597.37 บาท แหล่งเงินออมหลัก คือ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ รองลงมา คือ ธนาคารของรัฐ โดยส่วนใหญ่ออมในรูปแบบของสังหาริมทรัพย์ และเงินสด พฤติกรรมการออมของสมาชิก พบว่า สมาชิกออมทั้งในรูปแบบของสังหาริมทรัพย์ เงินสด และเงินฝาก ธนาคารเฉลี่ย 185,645.16 บาท

แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552 พบว่า ทนภายใน ของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 40.52 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (หรือ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.05 ต่อปี) โดยที่มาของเงินทุนภายในของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทนเรือนหุ้นมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 88.43 (หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.84 ต่อปี) แต่เงินรับ ฝากจากสมาชิกมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 4.93 (หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.49 ต่อปี)

247612 ⁽⁴⁾

การพยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ (ปี 2553 – 2557) พบว่า มูลค่าของเงินทุนภายในสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี อันเนื่องมาจากมูลค่าหุ้นสะสม ซึ่งเป็นแหล่งทุนภายในที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ แต่อัตราเพิ่มของเงินทุนภายในจะเพิ่มในอัตราที่ลดลง (โดยปี 2553 อัตราการเติบโตร้อยละ 8.80) ปี 2554 อัตราการเติบโตร้อยละ 7.21) ปี 2555 อัตราการเติบโตร้อยละ 5.25 ปี 2556 อัตราการเติบโตร้อยละ 3.34 ปี 2557 อัตราการเติบโตร้อยละ 3.76 ฉะนั้น หากสหกรณ์ไม่มีนโยบายที่เหมาะสมในการเพิ่มสมาชิกใหม่ หรือขยายฐานเงินฝาก รวมทั้งรักษาระดับทุนเรือนหุ้นไว้ ในอนาคตสหกรณ์อาจจะประสบปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอ และอาจจะต้องกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอกได้

Title	Tendency and Growth Rate of Internal Capital of the Ministry of Agriculture and Cooperative Saving Cooperative Ltd
Author	Mr. Alongkorn Rattanamalee
Degree of	Master of Science in Cooperative Economics
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Ratana Pothisuwan

ABSTRACT

247612

This study was conducted to: 1) investigate economics condition and saving behavior of members of the Ministry of Agriculture and Cooperative Saving Cooperative Ltd. And 2) tendency of internal capital and 3) predict the tendency of internal capital of the cooperative within 5 years in the future. Primary and secondary data were collected and the latter was by using a set of questionnaires administered with the 100 cooperative members. The former was done by reviewing annual reports. The financial tool such as simple base year horizontal trend analysis was used for analyzing the tendency of internal capital of the cooperative. Growth rate of internal capital in the next 5 years based on the percentage of the tendency and growth rate of internal capital were investigated. Results of the study revealed the following:

Most of the respondents' families had an average monthly income for 42,047.56 baht and with the monthly expenses for 34,094.12 baht. The main saving source was the Ministry of Agriculture and Cooperative Saving Cooperative Ltd. This was followed by the government banks. They mostly did estate, cash and cash saving with the value of 185,645.16 baht on average.

With regards to the tendency of internal capital of the cooperative (fiscal year 2000-2009), it was found to have the growth rate for 40.52 percent (4.05% per year). This comprised capital stock (88.43% growth rate or 8.84% per year). However, there was the tendency to have a continual decrease of deposit for 4.93 percent (0.49% per year). For the prediction of the tendency of internal capital of the cooperative (fiscal year 2010-2014), it was found that the value of internal capital would be increased every year due to accumulated capital

247612⁽⁶⁾

stock value. However, the increase rate of internal capital would be deminishing (growth rate in fiscal year 2010 was 8.80% and 7.21% in fiscal year 2011). The expected growth rate in fiscal year 2012, 2013, and 2014 would be 5.25, 3.34, and 3.76 percent, respectively. Thus, the cooperative would face inadequate capital problem if it would not have the appropriate policy on an increase of cooperative members. Besides, the cooperative must find external loan.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา โปธิสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ จรรยาสุภาพ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร กิริติการกุล กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดการศึกษาวิจัย พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ที่ให้ความร่วมมือ และอนุเคราะห์ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคณาจารย์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่าน ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติผู้ใหญ่ทุกท่าน และขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ แม่โจ้ทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือ ชี้แนะเสมอมา

อลงกรณ์ รัตนมาลี

ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
สารบัญตารางผนวก	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตในการศึกษา	7
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์	11
ความเป็นมาของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด	16
ทฤษฎีเกี่ยวกับการออม	17
การบริหารเงินทุน และการลงทุนในสหกรณ์	28
การพยากรณ์	33
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม และการวิเคราะห์	
อัตราส่วนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
ภาคสรุป	49
กรอบแนวคิดในการศึกษา	50
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	51
สถานที่ดำเนินการศึกษา	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการศึกษา	58
ส่วนที่ 1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และพฤติกรรมกรรมการออมเงินของสมาชิก	59
ตอนที่ 1 สภาพสังคม และเศรษฐกิจของสมาชิก	59
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวง	
เกษตรและสหกรณ์	63
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้น	
ทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินฝาก	72
ส่วนที่ 2 ฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวง	
เกษตรและสหกรณ์ จำกัด	74
ส่วนที่ 3 แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและ	
สหกรณ์ จำกัด	86
ส่วนที่ 4 พยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวง	
เกษตรและสหกรณ์ จำกัด 5 ปีในอนาคต	100
ส่วนที่ 5 แนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือน	
หุ้น และเงินรับฝาก	104
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
สรุปผลการศึกษา	109
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	117
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	124
ภาคผนวก ก ค่า CVIF	125
ภาคผนวก ข รายงานงบการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและ	
สหกรณ์ จำกัด ประจำปี 2543 - 2552	136
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	142
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	147

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายงานผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	4
2 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด	52
3 จำนวน และร้อยละของสภาพสังคมของสมาชิก	60
4 จำนวนและร้อยละของสภาพเศรษฐกิจของสมาชิก	62
5 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิก	67
6 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออม เพิ่มขึ้น	73
7 ฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี พ.ศ. 2543 – 2552	77
8 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี พ.ศ. 2543 – 2552	84
9 ทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี พ.ศ. 2543 – 2552	89
10 แนวโน้มทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552 โดยวิธีปีฐานคงที่	97
11 อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน (Growth Rate) และการพยากรณ์มูลค่า ของเงินทุนภายใน ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี 2553 – 2557	102

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	การเคลื่อนไหวของทุนดำเนินงาน และผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	5
2	การเคลื่อนไหวของจำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	5
3	ฟังก์ชันการบริโภคของเคนส์	22
4	ความสัมพันธ์ของการออมและรายได้	23
5	กระแสรายได้และเส้นการบริโภคตลอดช่วงชีวิตของบุคคล	26
6	กรอบแนวคิดในการศึกษา	50
7	การเคลื่อนไหวของทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	91
8	การเคลื่อนไหวของทุนเรือนหุ้นรับระหว่างปี ทุนเรือนหุ้นถอนระหว่างปี และทุน เรือนหุ้นสิ้นปีของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	91
9	การเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกแต่ละประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	92
10	การเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกรับระหว่างปี เงินรับฝากสมาชิกถอน ระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ทุกประเภท ของ สหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	93
11	การเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกรับระหว่างปี เงินรับฝากสมาชิกถอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ประเภทออมทรัพย์ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	93
12	การเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกรับระหว่างปี เงินรับฝากสมาชิกถอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ประเภทออมทรัพย์พิเศษ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	94
13	การเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกรับระหว่างปี เงินรับฝากสมาชิกถอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ประเภทฝากประจำ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552	94

ภาพ	หน้า
14	อัตราร้อยละของแนวโน้มทุนภายใน (ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากสมาชิก) ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552 98
15	อัตราร้อยละของแนวโน้มเงินรับฝากสมาชิกแต่ละประเภท (ออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และประจำ) ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552 99
16	อัตราร้อยละของแนวโน้มจำนวนสมาชิก ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552 99
17	อัตราการเจริญเติบโตของทุนภายใน ทุนเรือนหุ้น เงินรับฝากสมาชิก และจำนวนสมาชิกในช่วงปีที่ 10 – 14 ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 103

สารบัญตารางผนวก

ตารางผนวก		หน้า
1	มูลค่าทบต้นของเงิน 1 บาท	126
2	งบดุลสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 – 2552	137
3	งบกำไรขาดทุนสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543 – 2552	139